

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Workshop Deaf Studies

Rechten en belangenbehartiging van doven

Wetten en richtlijnen inzake rechten van doven

**Medegefinancierd door
de Europese Unie**

Gefinancierd door de Europese Unie. De hier geuite ideeën en meningen komen echter uitsluitend voor rekening van de auteur(s) en geven niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of het Europese Uitvoerende Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA) weer. Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan ervoor aansprakelijk worden gesteld.

Inhoud

- Inleiding
- Activiteit: Barrièrekaart
- Theorie: Wat zijn wetten en richtlijnen?
- Activiteit: welke rechten en richtlijnen ken je?
- Theorie: niveaus van wetgeving
- Theorie: Internationale verdragen
- Theorie: Nationale wetten
- Activiteit: Recht versus realiteit
- Reflectie

Inleiding

- Wie ben je?
- IJsbreker:

Waar denk je aan als je
"Recht"?

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Inleiding: doel

Het doel van deze workshop is om deelnemers te leren hoe ze wetten en richtlijnen kunnen gebruiken om de rechten van dove mensen te beschermen en discriminatie in hun gemeenschap tegen te gaan.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Barrières in kaart brengen

Discussie:

Wat betekent 'barrière'?

Barrières in kaart brengen

Definitie van een barrière:

Een barrière is alles wat een persoon belemmert om volledig en gelijkwaardig deel te nemen aan de samenleving.

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Barrières in kaart brengen

Wat zijn jouw persoonlijke ervaringen met barrières.

Schrijf ze op een briefje en plak ze op de flip-over

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Wat zijn wetten en richtlijnen?

Wat zijn wetten en richtlijnen?

	Wet	Richtlijn
Definitie	Door de overheid vastgestelde officiële regels	Advies, regels of plan voor beste aanpak
Verplichting	Ja, zo niet -> straf	Nee, zo niet -> geen straf
Doel	Orde, veiligheid of bescherming	Kwaliteit, efficiëntie of ondersteuning verbeteren
Voorbeeld	Belastingwetgeving, strafrecht	Richtlijnen voor gegevensbescherming, Richtlijnen voor inclusief onderwijs

Welke rechten en richtlijnen ken je?

Plak ze op de flip-over!

Rechtsniveaus

Neem de aantekeningen van de vorige opdracht en plak ze op de bovenstaande tekening.

Internationale verdragen

Wat zijn internationale verdragen?

Internationale verdragen

Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)

- Raad van Europa, 1950
- Algemene rechten: vrijheid, gelijkheid, geen discriminatie
- Beschermt mensen met een handicap
- Rechtsinstrument om schendingen aan te vechten
- Europees Hof voor de Rechten van de Mens (Straatsburg)

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Internationale verdragen

Het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD)

Medegefinancierd door
de Europese Unie

DEAF
CULTURE,
HERITAGE AND
DIVERSITY

Nationale wetten (Nederland)

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Wet erkenning Nederlandse Gebarentaal (2021)

Wat betekent dit?

- NGT is officieel erkend als volwaardige taal
- Dovengemeenschap erkend als taalgemeenschap
- Meer aandacht voor cultuur en identiteit

Voorzieningen / gevolgen:

- Gebruik van NGT in contact met overheid en rechtspraak
- Overheid moet gebruik van NGT bevorderen
- Overheidsinformatie moet toegankelijk zijn

Artikel 1 van de Grondwet

“Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, handicap, seksuele gerichtheid of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.”

Wat betekent dit?

- Verbod op discriminatie
- Geldt ook voor handicap / doof-zijn

Voorzieningen / gevolgen:

- Basis om ongelijkheid aan te vechten
- Ondersteunt recht op toegankelijkheid en communicatie

Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBH/CZ)

Verboden om onderscheid te maken op grond van handicap of chronische ziekte.

Wat betekent dit?

- Discriminatie op basis van handicap (zoals doofheid) is verboden, geldt voor werk, onderwijs en diensten en meer.
- Organisaties moeten zorgen voor gelijke toegang en behandeling

Werk:

- Werkgevers mogen niet discrimineren bij de sollicitatie, aanname en op de werkvloer
- Werkgevers zijn verplicht redelijke aanpassingen te doen

Voorzieningen / voorbeelden:

- Gebarentolk op de werkvloer
- Aanpassing van communicatie (vergaderingen, instructies)
- Technische hulpmiddelen
- Flexibele werkafspraken

Wet Passend Onderwijs (2014)

Scholen hebben een zorgplicht om een passende onderwijsplek te bieden.

Wat betekent dit?

- Elke leerling heeft recht op onderwijs dat past bij zijn/haar behoeften
- Scholen moeten actief zoeken naar een geschikte plek
- Inclusie in regulier onderwijs waar mogelijk, speciaal onderwijs waar nodig

Voorzieningen / voorbeelden:

- Gebarentolk of schrijftolk
- Ambulante begeleiding
- Gespecialiseerde dovenscholen
- Aanpassing van lesmateriaal en communicatie

Media

Mediawet 2008

- Media-aanbod moet toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- Voor doven en slechthorenden gaat dit vooral over ondertiteling.

Beleid Commissariaat voor de Media: ondertiteling – quota

- Publieke omroep: minimaal 95% van het tv-aanbod op hoofdkanalen ondertiteld.
- Commerciële omroepen met groot bereik: minimaal 50% van oorspronkelijk Nederlandstalig aanbod ondertiteld.

Beleid NPO toegankelijkheid:

- De NPO biedt het NOS Journaal, NOS Jeugdjournaal en het wekelijkse Gesprek met de minister-president aan met een tolk Nederlandse Gebarentaal.

Ideaal vs. realiteit

Neem de 'barrières' en bepaal welke wet, richtlijn of beleid deze het beste aanpakt.

- Discussie
  - Welke verschillen zie je tussen de rechten 'op papier' en de werkelijkheid?
  - Welke belemmeringen worden nog niet of niet genoeg aangepakt in de wet of de praktijk?
  - Wat zou er moeten gebeuren om de kloof te dichten?

Terugblik

- Wat heb je geleerd?
- Wat heeft je verrast of uitgedaagd?

Contact

www://

<https://deafstudies.eu/>

Deaf Culture, Heritage and Diversity

@deafstudies.eu

TURKOOIS

Innosign

Witaf
Seit 1865 im Dienste der Gehörlosen

ISTITUTO DEI SORDI
DI TORINO